

значній мірі залежить від стабільної роботи системи агрохімічного забезпечення [2, с.19].

На сьогоднішній день залишається невирішальною і не до кінця з'ясованою велика кількість питань, пов'язаних з цією багатогранною проблемою.

Список використаних джерел: 1. Агрохімічне обслуговування сільськогосподарських формувань: навчальний посібник / Лопушняк В.І., Корчинський І.О., Вислободська та ін. – Львів: «Новий світ-2000», 2009. – 288с. 2. Аналіз роботи підприємств хімічного комплексу України в 2010 р. №4 за 2011 р. – с. 17-21. 3. Березюк С.В. Застосування програмного забезпечення в підприємствах з агрохімічного обслуговування // Економіка АПК. – 2003. – №9. – с.59-65. 4. Новак І.М. Маркетингова діяльність підприємств агрохімічного обслуговування / І.М. Новак // Економіка АПК. – 2006. – №5. – с.127-133. 5. Підприємницька діяльність та агробізнес: підручник / за ред. М.М. Ільчука, Т.Д. Іщенко. –К.: Вища освіта, 2006. – с. 543

ПЕРЕРВА П.Г., доктор екон. наук, НТУ «ХПІ», Харків

ШІМПФ К., канд. екон. наук, Магдебургський університет (Німеччина)

СУТНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Практичне вирішення нагальних завдань виходу України з економічної кризи, забезпечення динамічно стійкого розвитку економіки відводить першочергову роль інноваціям, інноваційної діяльності, які здатні забезпечити безперервне оновлення технічної та технологічної бази виробництва, освоєння і випуск нової конкурентоспроможної продукції, ефективне проникнення на світові ринки товарів і послуг. Це вимагає реформування всіх сфер суспільного життя і, перш за все, економіки нашої країни.

Інтеграція в світове співтовариство, інформатизація і перехід до постіндустріальних форм розвитку ставить нові цілі і завдання для Російської Федерації. Стабільне економічне зростання країни неможливе без якісного виробничого потенціалу на основі широкого впровадження і розповсюдження науково-технічних досягнень, без динамічного розвитку інноваційної складової економіки. На мікроекономічному рівні інновації забезпечують підвищення ефективності виробництва, якості та конкурентоспроможності продукції. На макроекономічному рівні науково-технічний фактор обумовлює поступовий перехід від ресурсного типу економічного розвитку до інноваційного і формує новий тип економіки.

Формування національної моделі господарювання, яка б забезпечувала стійке розширене відтворення на інноваційних засадах, не може відбуватися без нарощування економічного потенціалу кожного підприємства. В свою чергу, прийняття рішень у сфері бізнесу неможливий без проведення детальних економічних розрахунків. Знання фінансового потенціалу підприємства, внутрішніх резервів і ризиків його діяльності однаково необхідно як самому підприємцеві, так і його потенційним інвесторам. Керівнику добре відомо, що будь-який необдуманий крок у бізнесі може бути чреватий непоправними наслідками. Але уникнути прийняття неправильних рішень можна завдяки застосуванню ефективного планування, контролю та аналізу діяльності компанії. Комплекс послуг з економічного супроводу поточної діяльності підприємства включає: фінансове планування і контроль; комплексний і поелементний аналіз виробничо-комерційної діяльності; поточне і стратегічне ціноутворення; комп'ютерне моделювання ділових стратегій.

Використання моніторингу для оцінки реалізації стратегії на всіх напрямках

діяльності підприємства, а також застосування нефінансових показників як індикатори системи моніторингу дозволили авторам уточнити зміст поняття економічний моніторинг. Економічний моніторинг підприємства – це система безперервного збору, оцінки і вивчення економічної інформації господарюючого суб'єкта на всіх стадіях розширеного відтворення з метою контролю реалізації стратегії підприємства і ухвалення ефективних управлінських рішень.

Основною метою здійснення комплексного аналізу є виявлення зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на діяльність аналізованих підприємств, а також формування інформаційної бази для подальшої розробки індикаторів економічного моніторингу з урахуванням галузевої специфіки, можливостей і загроз, сильних і слабких сторін діяльності досліджуваних об'єктів.

Для українських промислових підприємств основними чинниками породження невизначеності в період економічної реформи стали: порушення виробничої кооперації, що склалася, і сталих каналів збуту, скорочення сировинних і паливно-енергетичних можливостей, зниження виробничого потенціалу, багатократне збільшення імпорту. На підприємствах Харківського регіону загострилася ситуація текучості кваліфікованих кадрів. Серед основних чинників, що впливають на низький рівень рентабельності в машинобудівній промисловості Харківського регіону, відмічені наступні: неефективне використання виробничих потужностей, постійне підвищення цін на енергоносії і залізничні перевезення, високий банківський відсоток по кредитах.

При проведенні аналізу фінансового стану авторами була застосована методика по фінансовому оздоровленню і банкрутству, з метою, по-перше, виявити і оцінити переваги і недоліки існуючої методики проведення моніторингу; по-друге, визначити слабкі місця і негативні тенденції в діяльності підприємств машинобудівної промисловості Харківського регіону, які необхідно врахувати при розробці індикаторів.

Проведений авторами аналіз дозволяє стверджувати, що на вітчизняних промислових підприємствах створена та функціонує система моніторингу інноваційної діяльності, проте вона потребує значних коректив. Першочергово, на нашу думку, необхідно вирішити деякі макроекономічні заходи. По-перше, провести гармонізацію норм прописаних в загальному та спеціальному інноваційному законодавстві з урахуванням загальноприйнятих в економічній теорії категорій. По-друге, провести перегляд (з метою уточнення) діючих нормативно-правових актів, які стосуються системи моніторингу інноваційної діяльності та сформувану уніфіковану системи показників моніторингу для всіх центральних органів виконавчої влади, базуючись на критеріях державницької та економічної доцільності і обґрунтованості. По-третє, розробити економічно обґрунтовані підходи до переходу від мікро- до макропоказників шляхом ігнорування (укрупнення) частини статистичних даних; включити в систему показників моніторингу процесу господарювання суб'єктів інноваційної діяльності чітко окреслені групи макропоказників та групи показників економічного та фінансового аналізу.

Результати проведеного аналізу дозволяють зробити висновок про те, що практично всі підприємства мають дефіцит власних оборотних коштів і нарощують свої активи за рахунок збільшення позикових ресурсів, мають низькі показники інвестиційної активності і рентабельності. Низька конкурентоспроможність продукції, вироблюваної підприємствами машинобудівної промисловості Харківського регіону, не дозволяє їм максимально і ефективно використовувати

виробничі потужності.

ЧЕРНОУС М.М., студент

КОТЕНКО Т.М., канд.екон.наук, доцент, м. Кіровоград, Кіровоградський національний технічний університет

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах дії ринкових відносин суб'єкти господарювання мають постійно адаптуватися до змін попиту: розширювати асортимент, поліпшувати якість, знижувати собівартість та ціни, оптимізувати структуру витрат.

Істотним є те, що серед підприємств, справи про банкрутство яких перебувають на розгляді, значний відсоток становлять такі, що тимчасово потрапили в скрутне становище.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що сучасний етап функціонування економіки України характеризується наявністю та розвитком кризових явищ, що об'єктивно обумовлено як негативним впливом зовнішніх факторів, так і відсутністю позитивних системних перетворень в економіці країни. Конкурентоспроможність підприємства є однією з найважливіших категорій ринкової економіки, що характеризує можливість і ефективність адаптації підприємства до умов ринкового конкурентного середовища. Підвищення конкурентоспроможності фірми - запорука підвищення конкурентоспроможності країни. У поняття конкурентоспроможності організації вкладається її здатність випускати конкурентоспроможну на конкретному ринку продукцію, її перевагу по відношенню до інших фірм певної галузі всередині країни або за її межами[8].

Теоретичною основою в сфері міжнародної конкуренції підприємств стали наукові праці провідних вчених-правознавців, що займаються дослідженням проблем: М. Портер, Н. Ячестова, А. Кузнецов[4], К. Конрад, Ч. Гілл[2], Дж. Майер, а також вітчизняні – О. Кузьмін, Н. Горбаль, А. Румянцев[7], О. Піддубний[6], І. Должанський[3], Т. Загорна та інші. Поняття міжнародної конкурентоспроможності є для світової та української економіки новим, тому загальноприйнятого визначення її змісту й розуміння немає[9].

В трактуванні більшості авторів міжнародна конкурентоспроможність продукції підприємства визначається як сукупність вартісних і якісних властивостей продукції, які забезпечують задоволення конкретних потреб споживачів на певному сегменті зовнішнього ринку.

На стан міжнародної конкуренції впливають фінансові аспекти діяльності підприємства. Серед них виділяють наступні: макроекономічна стабільність і передбачуваність економічної політики; рівень новини економіки, тобто участь країни в міжнародних торгівлі та інвестуванні; ступінь відповідності державної політики вимогам конкуренції; ефективність функціонування ринків капіталу й якість фінансових послуг; рівень розвитку новітньої інфраструктури в країні; розвиток науково-технологічного потенціалу.

Ефективна діяльність будь-якого підприємства спрямована на вироблення конкурентоспроможної продукції. Але внаслідок дії різного роду факторів на